

Reactie voorstel Costa Rica voor het opzetten van een Covid-19 patent pool

Voorstel:

De president van Costa Rica, Carlos Alvarado Quesada, heeft een brief geschreven aan Dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus, Director-General van de WHO. In de brief stelt hij twee concrete maatregelen voor om de ontwikkelen van technologieën en therapiën welke een rol kunnen spelen in de behandeling van Covid-19 enerzijds te versnellen, en anderzijds om deze betaalbaar en beschikbaar te maken voor alle landen.

Dit zijn de twee concrete voorstellen:

1. De WHO moet zich inzetten om een patent-pool te creëren waarin de rechten tot relevante technologie worden geplaatst welke helpen om Covid-19 te detecteren, voorkomen, controleren of behandelen.
Het betreft een *vrijwillige* afdracht/inbreng van bestaande en nieuwe gepatenteerde technieken en ontwerpen die van belang kunnen zijn. Deze moet danwel gratis, danwel tegen een redelijke licentie vergoeding, beschikbaar worden gemaakt voor iedereen. Om dit proces te versnellen wordt de WHO gevraagd een kort *memorandum of understanding* op te stellen tussen alle relevante partijen. Details zijn voor later.
2. De Global Observatory on Health R&D moet een database aanleggen waarin de volgende zaken worden weergegeven: R&D activiteiten naar Covid-19, geschatte kosten van de (lopende) clinical trials, en de publieke gelden van landen en stichtingen die nu richting dit onderzoek gaan.

Reactie NL:

1. NL is voorstander van het delen van informatie en wetenschappelijke data via een *open access* strategie. Licensering van publiek gefinancierde kennis en beperkingen in de beschikbaarheid van daarbij verkregen data kunnen onder maatschappelijke voorwaarden worden ingezet als private financiering en voortgang in de uitvoering kunnen vragen om meer exclusiviteit.
Exclusiviteit ten behoeve van commerciële exploitatie ligt aan de grondslag van het huidige patentsysteem. Inbreng in een patentpool verandert het vooruitzicht op commerciële exploitatie. Vooral nog is niet duidelijk welke invloed de nog te bepalen voorwaarden rondom de voorgestelde patentpool zullen hebben op de aard en kwaliteit van de inbreng en de mogelijkheden om de inbreng tot exploitatie te brengen.
Waar inbreng in een patentpool commerciële exploitatie in de weg staat, zal omvangrijke (aanvullende) publieke financiering dreigende stilstand in de verdere ontwikkeling moeten voorkomen.
Nederland kan – behoudens argumenten rondom governance, financiering, doelmatigheid en duurzaamheid- niet tegen een patentpool zijn waarbij sprake is van inbreng op basis van vrijwilligheid. Een verplichting om alle - onder de patenten voor exploitatie exclusief gemaakte - kennis die geheel of gedeeltelijk met publiek geld is verworven, in de patentpool onder te brengen, gaat nadrukkelijk voorbij aan deze vrijwilligheid.
2. Het observatory beoogt witte vlekken, maar ook doublures in kaart te brengen. Daarmee kan gecoördineerde (aanvullende) inzet van internationaal beschikbare publieke middelen worden bevorderd. Doelmatige inzet van deze middelen onder de juiste voorwaarden kan bevorderen dat de benodigde middelen efficiënt en tijdig maatschappelijk verantwoord toegankelijk worden.
Gecoördineerd inzicht in de R&D initiatieven voor de behandeling van COVID-19 kan gezien de veelheid aan initiatieven (en de daarmee gemoeide middelen) bijdragen aan de benodigde efficiëntie en snelheid.